
Memo

Aan: Financiële Audit Commissie

Van: PwC Controleteam

Datum: 5 februari 2021

Referentie: Provincie Utrecht 2020

Betreft: Verloopoverzicht Maarsbergen in de jaarrekening 2019

In dit memo geven wij onze toelichting op de schriftelijk gestelde vragen door de SGP in de Financiële Auditcommissie inzake de financiële verwerking van investeringen in het project Maarsbergen in de jaarrekening 2019. Om tot een beantwoording te komen hebben wij o.a. nader overleg en afstemming gehad met medewerkers uit de ambtelijke organisatie.

Achtergrond

Het project Maarsbergen is in juni 2006 geïnitieerd met een overeenkomst in het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIRT). Voor provinciale projecten wordt in de financiële administratie van de provincie Utrecht een WBS-element (projectnummer) toegekend. Bij het aanmaken van een WBS-element moet bij de inrichting gekozen worden of de boeking terecht komt op de balans (activa) of in de exploitatie (baten en lasten). Dit is de basis voor de uiteindelijke verwerking (boeking) in de financiële administratie en vervolgens in de provinciale jaarrekening.

BBV-wijziging verplicht activeren investeringen in maatschappelijk nut

Vanaf 2017 is het op basis van het BBV verplicht dat investeringen met maatschappelijk nut geactiveerd worden. Voor 2017 was het aan de Staten om te kiezen voor activeren of de uitgaven direct in de lasten te verwerken als kosten. Omdat de provincie Utrecht ervoor gekozen had voor 2017 de investeringen in maatschappelijk nut direct in de lasten te verwerken, diende de systematiek (de inrichting) van de administratieve verwerking te worden gewijzigd met ingang van het boekjaar 2017.

Om de systematiek te kunnen wijzigen zijn voor projecten met investeringen in activa in maatschappelijk nut nieuwe WBS-elementen aangemaakt. De oude WBS-elementen moesten vervolgens schoon (leeg) geboekt worden.

Boekingsgang Maarsbergen

Voor het project Maarsbergen zijn de investeringen in activa met maatschappelijk nut in 2017 en 2018 handmatig overgeboekt naar de activa en is in 2019 een nieuw WBS-element aangemaakt dat 'afrekent' naar de activa.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

Bij het aanmaken van het nieuwe WBS-element is de afrekening (het schoonboeken) van het oude WBS-element verkeerd gegaan. Het saldo van €2.677.632 op het verouderde WBS element is via de resultatenrekening verwerkt als negatieve last in programma 5a Bereikbaarheid. Dit resulteerde in een lagere onttrekking aan de reserve Mobiliteitsprogramma, terwijl dit in mindering gebracht had moeten worden op de materiële vaste activa (de boekwaarde van het project). Hierdoor is de boekwaarde van de activa en de stand van de reserve Mobiliteitsprogramma te hoog weergegeven in de jaarrekening 2019. Belangrijke notie hierbij is dat er geen sprake is van een uitgaande geldstroom, maar het administratief niet op de juiste plaats verantwoord.

Werkzaamheden in de jaarrekeningcontrole 2019

In het kader van de jaarrekeningcontrole 2019 hebben wij diverse werkzaamheden verricht op de materiele vaste activa, maar ook op de provinciebrede opbrengsten. Dit betreft onder andere het maken van aansluitingen met onderliggende specificaties (waaronder de activastaat, de investeringen en investeringsdetails op factuurniveau), het verrichten van detailcontroles via het uitvoeren van deelwaarnemingen op opbrengsten en investeringen en via het uitvoeren van deelwaarnemingen het controleren van de mutaties in de reserves. Uit onze controle over 2019 zijn geen signalen naar voren gekomen over de betreffende post en de afwikkeling van het oude WBS-element Maarsbergen. Wel hebben wij (in onze boardletter en rapport van bevindingen) uitvoerig gerapporteerd over de financiële beheersing in SAP en de aandachtspunten hierbij ten aanzien van de gemaakte boekingen in de administratie. Mede op basis van deze bevindingen bestond op dit onderdeel een hoger risicoprofiel en hebben wij extra deelwaarnemingen uitgevoerd. Dit zal in 2020 ook nog het geval zijn.

Vervolgstappen en maatregelen

De organisatie werkt aan het opstellen van de boeking om de foutieve saldering te corrigeren in de jaarrekening 2020, zodat de activa en de reservepositie de juiste stand krijgen.

Daarbij hebben wij begrepen uit gesprekken met de organisatie dat het aanmaken van nieuwe WBS-elementen voor bestaande projecten gedurende de looptijd een uitzonderingssituatie is. Hiermee is het risico van herhaling naar verwachting beperkt. Wel hebben wij het college c.q. de organisatie gevraagd om een integrale controle uit te voeren op mogelijk vergelijkbare situaties, waarbij sprake is geweest van nieuwe WBS-elementen als gevolg van de BBV-wijziging (over 2018, 2019 en 2020).

Zoals in onze boardletter 2020 ook is toegelicht, worden door de organisatie inmiddels diverse aanpassingen doorgevoerd in SAP. Eén van de aspecten is het frequent (inmiddels op dagbasis) doorboeken van WBS-elementen naar zowel activa als kosten/opbrengsten. Ten opzichte van vorige jaren zorgt dit ervoor dat door de organisatie eerder en vaker kwaliteitscontroles uitgevoerd worden op de juiste boekingen. Daarbij wordt ook specifiek op de verwerking van de materiële vaste activa een interne controle uitgevoerd door team AO/IC van bedrijfsvoering.

Wij adviseren het college c.q. de organisatie om een structurele controle in te richten bij het aanmaken van nieuwe WBS elementen, zodat aan de voorkant al wordt gecontroleerd of de WBS-elementen gekoppeld zijn aan de juiste activa dan wel baten/lasten.

In de jaarrekeningcontrole 2020, zullen wij, naast de controle van de juiste verwerking van de correctieboeking, ook expliciet een controle (middels deelwaarneming) uitvoeren op de juiste financiële afwikkeling van de WBS elementen in 2020.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. M.J.A. Koedijk RA RE
Partner
martine.koedijk@pwc.com
T: 088 792 63 77